

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej

Ministra Zdrowia¹⁾

za 2023 rok

(rok, za który składane jest oświadczenie)

Dział I²⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny,

oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie dziale administracji rządowej – Zdrowie³⁾

(nazwa/nazwy działu/działów administracji rządowej/nazwa jednostki-sektora finansów publicznych*)

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego

oświadczenia pochodzących z:⁷⁾

monitoringu realizacji celów i zadań,

samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸⁾,

procesu zarządzania ryzykiem,

audytu wewnętrznego,

kontroli wewnętrznych,

kontroli zewnętrznych,

innych źródeł informacji:

- oświadczeń o stanie kontroli zarządczej kierowników komórek organizacyjnych Ministerstwa Zdrowia oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej organów i jednostek sektora finansów publicznych podległych lub nadzorowanych w ramach Działu - Zdrowie,
- analizy dotyczącej przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków w Ministerstwie Zdrowia oraz w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia,
- Sprawozdania z wykonania Planu działalności Ministra Zdrowia za 2023 r.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, 30 kwietnia 2024 r.

Wojciech Konieczny

Sekretarz Stanu

* Niepotrzebne skreślić.

Dział II ⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

Obszar: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi:

W 2023 r. wystąpiły przypadki opóźnień w wydawaniu aktów wykonawczych do ustaw. Z informacji Departamentu Prawnego (dalej: „Departament PR”) wynika, że na dzień 31 grudnia 2023 r. Minister Zdrowia nie zrealizował 24 rozporządzeń, przy czym 17 z tych zaległości powstało w 2023 roku. W 2023 r. Minister Zdrowia wydał lub przygotował do wydania przez właściwy organ 165 aktów normatywnych, w tym:

- a) 150 rozporządzeń Ministra Zdrowia, w tym 7 Rady Ministrów,
- b) 15 obwieszczeń Ministra Zdrowia, które mają charakter wykonawczy do ustaw.

Obszar: mechanizmy kontroli – nadzór:

- 1) W 2023 r. w wyniku przeprowadzonej kontroli Najwyższej Izby Kontroli pn. „Funkcjonowanie Agencji Badań Medycznych”, wydano zastrzeżenie dotyczące konieczności wzmocnienia nadzoru nad Agencją Badań Medycznych (ABM) w zakresie:
 - a) planowania i realizacji własnej działalności badawczo-rozwojowej, z uwzględnieniem efektów tej działalności,
 - b) dokonywania systematycznej ewaluacji prowadzonej działalności, w tym konkursowej, pod względem korzyści finansowych dla budżetu państwa i systemu ochrony zdrowia,
 - c) optymalnego rozwoju systemu teleinformatycznego, w celu zapewnienia elektronicznej realizacji zadań, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych,
 - d) wdrożenia skutecznych mechanizmów kontrolnych ograniczających ryzyko podwójnego dofinansowywania tych samych projektów badawczych.

Obszar: skuteczność i efektywność działania:

W Planie działalności Ministra Zdrowia na 2023 r. określono łącznie 20 celów, dla których przyjęto 33 mierniki określające stopień realizacji celów. Nie wszystkie planowane na 2023 r. w Planie działalności Ministra Zdrowia cele zostały w pełni zrealizowane. Z 4 niezrealizowanych w pełni celów, następujące cele zostały niezrealizowane w znaczącym stopniu:

- a) zapewnienie podmiotom leczniczym dodatkowych źródeł finansowych celem poprawy dostępu, podniesienia jakości i bezpieczeństwa świadczonych usług zdrowotnych poprzez inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia, w tym infrastrukturę strategiczną, gdzie założono ogłoszenie 5 naborów w ramach Funduszu Medycznego (subfundusz infrastruktury strategicznej i subfundusz modernizacji podmiotów leczniczych), ogłoszono 3 nabory na:
 - a. modernizację, przebudowę lub doposażenie SOR, lub pracowni diagnostycznych współpracujących z SOR, w ramach którego wyłoniono do dofinansowania 152 zadań inwestycyjnych,
 - b. wsparcie infrastruktury ratownictwa medycznego w zakresie zakupu ambulansów dla zespołów ratownictwa medycznego wraz z dodatkowym wyposażeniem, w ramach którego wyłoniono do dofinansowania 72 zadania inwestycyjne
 - c. rozwoju infrastruktury strategicznej dla szpitali onkologicznych, w ramach którego 19 wnioskodawców złożyło projekty programów inwestycyjnych w celu przedłożenia Radzie Ministrów.

Zadanie zaplanowano do kontynuacji na 2024 rok.

- b) Informatyzacja obszaru ochrony zdrowia, gdzie dla miernika:
 - a. liczba udostępnionych nowych e-usług w ramach systemu e-zdrowie (P1) zaplanowano udostępnienia 3 nowych e-usług, została udostępniona 1 nowa e-usługi tj. eRejestracja – wdrożono usługę w zakresie funkcjonalności: zapisy na szczepienia przeciwko COVID-19 i HPV oraz Profilaktyka 40+ - mniejsze wykonanie miernika związane jest z przedłużającymi się pracami legislacyjnymi pozwalającymi na udostępnienie

produkcyjnej funkcjonalności elektronicznej Karty Zgonu oraz elektronicznej Karty Urodzeń (z adnotacją o martwym urodzeniu). Niezrealizowane zadania w tym zakresie zostały ujęte w planie działalności Ministra Zdrowia na 2024 r.

b. liczba udostępnionych e-usług zaplanowano opracowanie propozycji regulacji prawnych umożliwiających wdrożenie podpisu biometrycznego do aktów prawnych regulujących obszar ochrony zdrowia zadanie nie zostało zrealizowane w związku ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości o niecelowości wprowadzenia podpisu biometrycznego do Kodeksu Cywilnego (pismo z dnia 01.02.2022 r. sygn., DLPC-I.410.12.2020), prace nad wdrożeniem przedmiotowego rozwiązania zostały przerwane.

c) zwiększenie dostępności kształcenia na studiach na kierunku lekarskim, gdzie założono, że liczba studentów, którzy skorzystają z kredytu na studia medyczne wyniesie 4000 osób, ostatecznie w 2023 r. zawartych zostało łącznie 1312 umów kredytowych.

Zadanie zaplanowano do kontynuacji na 2024 rok.

Obszar: wiarygodność sprawozdań i ochrona zasobów:

Na podstawie wyników audytu przeprowadzonego do zadania nr AW.0931.9.2022, stwierdzono słabości kontroli zarządczej w zakresie konieczności wprowadzenia rozwiązania systemowego w obszarze powierzenia przetwarzania danych osobowych.

Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu jednostki sektora finansów publicznych albo działu administracji rządowej, istotny cel lub zadanie, które nie zostały zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej. W 2024 r. zaplanowano działania w następujących obszarach:

Obszar: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi:

Wzmocnienie działań dotyczących monitoringu prac legislacyjnych z zakresu właściwości Ministra Zdrowia nad projektami aktów normatywnych.

Obszar: mechanizmy kontroli – nadzór:

Kontynuacja cyklicznych spotkań statusowych Departamentu Innowacji z Kierownictwem ABM w zakresie bieżącej działalności Agencji oraz monitorowanie postępów prac w realizowanych przez ABM projektach. W kontekście ewaluacji korzyści finansowych dla budżetu państwa i systemu ochrony zdrowia zobowiązano ABM do uwzględniania tej informacji w sprawozdaniu z realizacji działań ABM.

Monitorowanie wykonania harmonogramu rozwoju systemu teleinformatycznego ABM. Weryfikacja działań, jakie podejmie Agencja, w zakresie wdrożenia skutecznych mechanizmów kontrolnych ograniczających ryzyko podwójnego dofinansowywania tych samych projektów badawczych, została uwzględniona w ramach kompetencji nadzorczych realizowanych przez Ministra Zdrowia.

Obszar: skuteczność i efektywność działania:

W związku z niepełną realizacją zadania w 2023 r. z 4 niezrealizowanych w pełni celów, poniższe cele planowane są do kontynuacji w 2024 r.:

- zapewnienie podmiotom leczniczym dodatkowych źródeł finansowych celem poprawy dostępu, podniesienia jakości i bezpieczeństwa świadczonych usług zdrowotnych poprzez inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia, w tym infrastrukturę strategiczną,

- informatyzacja obszaru ochrony zdrowia,
- zwiększenie dostępności kształcenia na studiach na kierunku lekarskim.

Obszar: wiarygodność sprawozdań i ochrona zasobów:

- 1) Wprowadzenie w Ministerstwie Zdrowia procesu/zarządzenia obejmującego obszar udostępnienia danych osobowych, których administratorem jest Minister Zdrowia na rzecz uprawnionych podmiotów i instytucji obejmujący centralny rejestr wniosków obejmujących ich realizację.
Proces pn. Zgłaszanie potrzeby przetwarzania danych osobowych gromadzonych w systemach teleinformatycznych obsługiwanych przez Centrum e-Zdrowia – wersja 8.1.0. został zatwierdzony przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa Zdrowia i wszedł w życie w dniu 22 stycznia 2024 r.
Aktualizacja Porozumienia pomiędzy Ministrem Zdrowia, a Centrum e-Zdrowia w sprawie powierzenia przetwarzania danych osobowych zawartego w dniu 2 września 2019 r. w zakresie dotyczącym systemów teleinformatycznych, w których przetwarzane są powierzone dane osobowe;
- 2) Kontynuowanie działań usprawniających pracę poprzez rozwój istniejących narzędzi informatycznych, w tym przede wszystkim:
 - a) rozszerzenie funkcjonalności systemu finansowo-księgowego QNT w module AZF Asystent Zarządzania Finansami w ramach projektu „Dostosowanie systemu QNT do potrzeb dysponenta części 46-Zdrowie”, zapewniającym kontrolę nad realizacją planu finansowego, zaciąganych zobowiązaniami oraz sprawną i terminową realizacją płatności – kontynuacja zadania realizowanego w 2023 r.,
 - b) rozbudowa Systemu Informatycznego Rezydentur 2.0 o funkcjonalności związane z planowaniem i wykonywaniem budżetu na rezydentury, szacowaniem kosztów, kolejne usprawnienia wdrożonych już funkcjonalności oraz dostosowywanie Systemu do zmian w przepisach prawa, głównie kodeksu pracy – kontynuacja zadania realizowanego w 2023 r.,
 - c) opracowanie „Instrukcji lokowania wolnych środków pozostających na rachunkach funduszy celowych, których dysponentem jest Minister Zdrowia”, tj. Funduszu Medycznego i Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, mającej na celu określenie sposobu obiegu informacji i kontroli dokumentów będących podstawą do lokowania wolnych środków pozostających na rachunkach powyższych funduszy i tym samym ujednoczenie na poziomie Ministerstwa Zdrowia zasad postępowania z niewydatkowanymi w danym okresie środkami finansowymi tych jednostek sektora finansów publicznych.

Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III ¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

Obszar: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi:

- 1) Departament PR w ramach prowadzenia wykazu prac legislacyjnych Ministra Zdrowia, na bieżąco:
 - a) monitował postęp prac nad projektami wykonawczych aktów prawnych,
 - b) do komórek organizacyjnych MZ przekazywane są informacje Rządowego Centrum Legislacji, w których zawarte są przypomnienia o konieczności podjęcia prac legislacyjnych nad projektami aktów prawnych, których wejście w życie ma nastąpić po upływie kwartału albo data ta została przekroczona.
- 2) Wprowadzono zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zarządzania ryzykiem oraz sporządzania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w Ministerstwie Zdrowia (Dz. Urz. Min. Zdrow. poz.81). Wdrożone zmiany usprawniły

funkcjonowanie adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej, zwiększając prawdopodobieństwo osiągnięcia celów i realizacji zadań Ministerstwa Zdrowia.

Obszar: skuteczność i efektywność działania:

1) W ramach kontynuacji działania dot. przygotowania modeli organizacji Cancer Unit w 2023 r., w związku z niepełną realizacją zadania w 2022 r. pn.: „*Poprawa koordynacji opieki onkologicznej*”, w dniu 6 października 2023 r. weszły w życie rozporządzenia zmieniające rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu:

- a) leczenia szpitalnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1955),
- b) ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1953),
- c) rehabilitacji leczniczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1954),

w ramach, których wprowadzono nowy jednolity model ośrodka realizującego świadczenia diagnostyki i leczenia nowotworów piersi w zakresie postępowania diagnostyczno-terapeutycznego przez zdefiniowanie jednej struktury podmiotu leczniczego zapewniającej realizację kompleksowej opieki onkologicznej nad świadczeniobiorcą z nowotworem piersi.

2) W związku z niepełną realizacją zadania w 2022 r. kontynuowano w 2023 r. działanie w zakresie miernika: *Liczba dodanych modułów do Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej SEPIS* (ujętego w Planie działalności Ministra Zdrowia na 2022 r.), podjęte zostały następujące zadania:

- a) Prace analityczne związane z rozbudową systemu SEPIS,
- b) Prace developerskie związane z rozbudową systemu SEPIS,
- c) Dodanie w SEPIS 5 nowych modułów:
 - bezpieczeństwo żywności i żywienia,
 - higiena środowiska,
 - nadzór nad chemikaliami,
 - promocja i edukacja zdrowotna,
 - kontrola i nadzór.

Wartość ww. miernika, przyjętego dla celu „Doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną z wykorzystaniem usług cyfrowych”, osiągnięta na koniec 2023 r., wyniosła 5.

Obszar: mechanizmy kontroli – nadzór:

1) Znowelizowano zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia zakresu danych, trybu i sposobu przekazywania, obiegu oraz przyjmowania kwartalnych informacji opisowych z realizacji budżetu przez podległe jednostki budżetowe oraz niektóre jednostki nadzorowane (Dz. Urz. Min. Zdrow. poz. 30), co podyktowane było zmianą formuły nadzoru merytorycznego nad prowadzonymi w formie jednostek budżetowych urzędami obsługującymi centralne organy administracji rządowej nadzorowanymi przez Ministra Zdrowia (Biuro do spraw Substancji Chemicznych, Główny Inspektorat Sanitarny, Główny Inspektorat Farmaceutyczny) oraz koniecznością usprawnienia obecnej procedury gromadzenia i analizy informacji finansowo - merytorycznych przekazywanych przez jednostki podległe oraz niektóre jednostki nadzorowane.

Obszar: środowisko wewnętrzne – kompetencje zawodowe:

1) W przeprowadzonym szkoleniu nt. „Zarządzanie ryzykiem w administracji publicznej” wzięło udział łącznie 90 pracowników Ministerstwa. Szkolenie zostało przeprowadzone w następujących terminach:

- a) 16 – 17 października 2023 r.
- b) 23 – 24 października 2023 r.
- c) 25 – 26 października 2023 r.
- d) 30 – 31 października 2023 r.
- e) 13 – 14 listopada 2023 r.

Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie.

2. Pozostałe działania:

- 1) Opracowano i zaktualizowano dokumentację z zakresu prowadzenia rachunkowości dla dysponenta części 46-Zdrowie, tj. zasad (polityki) rachunkowości i Zakładowego Planu Kont oraz jej wdrożenie poprzez dostosowanie rozwiązań systemowych i schematów księgowych oraz szkolenia pracowników.
- 2) Organizacja cyklicznych spotkań statusowych Departamentu Innowacji z Kierownictwem ABM w zakresie bieżącej działalności Agencji. Ponadto Departament Innowacji monitorował postępy prac w realizowanych przez ABM projektach.
- 3) W celu zapewnienia zachowania najwyższych standardów w zakresie kontroli zarządczej, Departament Nadzoru i Kontroli pismem z dnia 29 marca 2023 r., znak: NKN.003.2.2021.KG.4 poinformował komórki organizacyjne nadzorujące jednostki podległe o konieczności corocznego (do 31 października danego roku kalendarzowego) przedstawiania przez jednostki podległe propozycji co najmniej 2 celów (sformułowanych zgodnie z koncepcją S.M.A.R.T.) i przypisanych do nich mierników.
- 4) Wdrożono zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie prowadzenia prac legislacyjnych w Ministerstwie Zdrowia, które weszło w życie z dniem 1 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. Min. Zdrow. poz. 107), w celu zapewnienia racjonalnego sposobu ich prowadzenia.

Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Objaśnienia:

- 1) Należy podać nazwę ministra, ustaloną przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r. poz. 392, z późn. zm.), a w przypadku, gdy oświadczenie sporządzane jest przez kierownika jednostki, nazwę pełnionej przez niego funkcji.
- 2) W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem „X” odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.
- 3) Minister kierujący więcej niż jednym działem administracji rządowej składa jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie wszystkich kierowanych przez niego działów, obejmujące również urząd obsługujący ministra. Oświadczenie nie obejmuje jednostek, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.).
- 4) Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.
- 5) Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.
- 6) Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.
- 7) Znakiem „X” zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu „innych źródeł informacji” należy je wymienić.
- 8) Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 9) Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.
- 10) Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.